

Ikt. sz.: EUB-41/6-2/2019.

EUB-5/2019. sz. ülés
(EUB-21/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2019. április 2-án, kedden 8 óra 36 perckor
az Országház főemelet 66. számú termében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves növekedési jelentésről [COM (2018) 770] és a Magyarországra vonatkozó 2019. évi országjelentésről [SWD (2019) 1016]</i>	5
<i>Zupkó Gábor tájékoztatója</i>	5
<i>Balogh László tájékoztatója</i>	9
<i>Kérdések, vélemények</i>	13
<i>Balogh László válasza</i>	19
<i>Zupkó Gábor válasza</i>	22
<i>Az ülés berekesztése</i>	26

Napirendi javaslat

Tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves növekedési jelentésről [COM (2018) 770] és a Magyarországra vonatkozó 2019. évi országjelentésről [SWD (2019) 1016]

Előterjesztő:

Zupkó Gábor, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtének vezetője
Balogh László, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke

Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Bana Tibor (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Oláh Lajos (DK), a bizottság alelnöke
Csöbör Katalin (Fidesz)
Horváth István (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Juhász Hajnalka (KDNP) dr. Hörcsik Richárdnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Zupkó Gábor képviselővezető (Európai Bizottság Magyarországi
Képvisellete)
Balogh László helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium)
Dr. Gurmai Zita országgyűlési képviselő (MSZP)

(Az ülés kezdetének időpontja: 8 óra 36 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, az Országgyűlés munkatársait, a szakértőket, és köszöntöm a napirendi pont előadóit.

Az első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív és az eseti képviseleti megbízás alapján bizottságunk határozatképes. A mai napra egy napirendi pont megtárgyalását tűztük ki: tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves növekedési jelentésről és a Magyarországra vonatkozó 2019. évi országjelentésről. A napirendi pont előadói Zupkó Gábor nagykövet úr, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselétének vezetője, és Balogh László államtitkár úr a Pénzügyminisztérium részéről.

Tisztelt Bizottság! Mielőtt hozzákezdünk a napirendi pont megtárgyalásához, szeretném jelezni... *(Jelzésre:)* A mai napirendi pontunkat el kell fogadni. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki az, aki támogatja a napirendi pontok megtárgyalását. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)* A jegyzőkönyv számára is megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag elfogadta. Köszönöm szépen. *(Horváth István megérkezik az ülésre.)*

Jelzem a bizottságnak, hogy a mai bizottsági ülés tekintetében a házelnök úr egyetértését megkaptuk, ezért tudjuk most megtartani az ülést.

Tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves növekedési jelentésről [COM (2018) 770] és a Magyarországra vonatkozó 2019. évi országjelentésről [SWD (2019) 1016]

Tisztelt Bizottság! Rátérünk a napirendi pontunkra, amely - még egyszer - tájékoztató az európai szemeszterhez kapcsolódó éves növekedési jelentésről és a Magyarországra vonatkozó 2019. évi országjelentésről.

Tisztelt Bizottság! A szokásainknak megfelelően bizottságunk ezúttal is napirendre tűzte az európai szemesztert, melynek keretében az Európai Bizottság által közzétett 2019. évi éves növekedési jelentést, valamint a Magyarországra vonatkozó 2019. évi országjelentést vitatjuk meg. Úgy hiszem, hogy az Európai Unió ismét egy gazdasági szempontból előremutató éven van túl, amely tekintetében hangsúlyoznom kell a közép-kelet-európai térség elvitathatatlan érdemeit.

Köszöntöm szokás szerint Zupkó Gábor nagykövet urat és Balogh László államtitkár urat, akik már nagyon sokszor eljöttek és a napirendi pont előadóiként beszámoltak egyrészt az Európai Bizottság, másrészt pedig a magyar kormány részéről. Elsőként képviseletvezető úrnak adom meg szót, kérem, hogy foglalja össze röviden, valószínűleg a jelentések tartalmát. Ezt követően szokás szerint államtitkár úrnak adom meg a szót, hogy ismertesse a jelentéssel kapcsolatos kormányzati álláspontot. Nagykövet úr, öné a szó.

Zupkó Gábor tájékoztatója

ZUPKÓ GÁBOR képviseletvezető (Európai Bizottság Magyarországi Képviselete): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönöm szépen a meghívást, örömmel vagyok itt ismét, hogy beszámoljak erről a fontos témáról.

Talán közhelyszerű - de reggel 9 előtt még szabad közhelyeket mondani -, hogy a technológiai és gazdasági globalizáció hatása nem kerüli el Európát sem. *(Dr. Oláh*

Lajos megérkezik az ülésre.) Az európai országok egyre inkább egymásra vannak utalva nemcsak abban a tekintetben, hogy a világméretű versenyben megállják a helyüket, megőrizték a befolyásukat, hanem az egységes piacnak köszönhetően, ami az egyik országban történik, annak hatása van a másik tagországra is. Az egységes piacon belül Magyarországnak is rendkívül nyitott a gazdasága, magas az exportszint, az exportvolumen a GDP 90 százaléka fölött van, ennek több mint 80 százaléka kerül az egységes piacra; nem kell tovább ecsetelnem, hogy milyen sok múlik azon, hogy minden tagország gazdasága, amely az egységes piacon belül működik, stabil legyen, virágzó legyen.

Ennek sajnos az ellenkezőjét is megtapasztaltuk 2008-2009 környékén, amikor olyan események történtek egyes tagországokban, amelyek átgyűrűztek a többire, nem volt megfelelő a koordináció, nem volt megfelelő egyes tagországok államháztartása, és ennek hátrányait minden tagország megszenvedte. Ez volt az alapja annak, hogy kialakult egy úgynevezett szemeszterfolyamat, és ez már történelmi dolog, hogy ebben akkor a magyar elnökségnek rendkívüli szerepe volt, és bevezetésre került ez a szemeszterfolyamat. *(Csöbör Katalin megérkezik az ülésre.)*

Engedjék meg, hogy röviden ecseteljem ennek az eredetileg kitűzött céljait. A bevezetett európai szemeszter révén a tagországok éves ciklus szerint össze tudják hangolni gazdaságpolitikájukat, kezelni tudják az EU előtt álló gazdasági kihívásokat. A céljai az európai szemeszternek a rendezett államháztartás biztosítása, az Unión belüli túlzott makrogazdasági egyensúlyhiány megakadályozása, a foglalkoztatást és a növekedést ösztönző strukturális reformok támogatása és a beruházások ösztönzése. Ebben mindenkinek szerepe van, ez nem a Bizottság folyamata, minden szereplőé, tehát a tagországoknak és a Tanácsnak is fontos szerepe van. A Bizottság szerepe az, hogy minden évben részletes elemzést készít az egyes tagországok költségvetési terveiről, valamint makrogazdasági és strukturális reformprogramjairól; az elemzések alapján országspecifikus ajánlásokat dolgoz ki, és emellett figyelemmel kíséri, hogy a tagországok milyen erőfeszítéseket tesznek az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek teljesítése érdekében.

A javaslatok a Tanácshoz kerülnek megvitatásra és elfogadásra. Természetesen ezek az ajánlások és a jelentés nem úgy készül, hogy a Bizottság szakértői ülnek az irodájukban, hanem minden esetben meglátogatják a tagországokat, a tagországok hatóságaival, szakértőivel, kutatóintézetekkel, civil szervezetekkel és a többi, találkoznak, és ezután alakul ki ez az országjelentés, amit észrevételezni is lehet. Az észrevételek egy része beépítésre kerül, tehát ez nem egy elszigetelt folyamat.

Talán, hogy én is jelezzem, hogy nem egy elszigetelt folyamat, hanem egy gazdasági környezetben történik, reméljük, hogy részben a szemeszterfolyamatnak is köszönhető az, hogy jobban koordináljuk a gazdaságpolitikánkat, és stabilabbak lehettek az uniós tagországokban az államháztartási adatok.

Csak egy kis áttekintés, hogy milyen is most az Unió gazdasági ereje. 240 millióan dolgoznak ma az Unióban, ami rekord. 2014 óta több mint 12 millió új munkahely került kialakításra. Az államháztartási helyzet, én azt nem mondom, hogy szeplőtlen minden tagországban, de jóval stabilabb, mint 5 vagy akár 10 évvel ezelőtt volt. A munkanélküliségi ráta 6 százalék körüli az Unió egészében, és az ipari termelés pedig közel 10 százalékkal növekedett az elmúlt 5 esztendőben. Ezek mind azt jelzik, hogy az Európai Unió és a tagországok gazdasága sokkal egészségesebb, sokkal stabilabb, és azt gondolom, hogy ebben szerepet játszott ez a szemeszterfolyamat, ez az uniós szintű gazdasági koordináció is.

Rátérve az idei eseményekre, vagy a szemeszter idei fordulójára, ez is több elemből áll. Először volt az európai szemeszter őszi csomagja, ami novemberben került publikálásra. Mivel ez pár hónappal ezelőtti, erről talán egy kicsit rövidebben fogok

szólni. Ebben az őszi csomagban az inkluzív és fenntartható növekedés ösztönzése érdekében a Bizottság meghatározta a 2019-re vonatkozó gazdasági és szociális prioritásokat, és közzétette a költségvetési tervi javaslatokra vonatkozó véleményeit.

Kifejezetten az éves növekedési jelentés, amely meghatározza az általános gazdasági prioritásokat, nemzeti szinten a szakpolitikai erőfeszítésekre, a minőségi beruházások megvalósítására és olyan reformokra kell összpontosítani a jelentés szerint, amelyek növelik a termelékenységet, az intézményi kapacitást, miközben továbbra is biztosítják a makroszintű pénzügyi stabilitást és a rendezett államháztartást.

A közös gazdasági kormányzás keretében minden tagországgal egyeztetve ajánlások kerültek elfogadásra a középtávú költségvetési célhoz vezető útról. Ebben az esetben, Magyarország esetében az került megállapításra, hogy a közösen elfogadott pályához való visszatéréshez egy korrekcióra van szükség. Ezt is megállapította a jelentés ezzel kapcsolatban, és ajánlást tett a növekedési jelentés.

Engedjék meg, hogy most áttérjek az országjelentésre, arról egy kicsit részletesebben hadd szóljak! Ha megengedik, ezek inkább szemelvények lesznek, rövid szemelvények az országjelentésből, hiszen nem kellett újat alkotnom. Amit elmondok, annak illusztrációjaként bátorkodtam néhány ábrát kiemelni, ami azt gondolom, jól illusztrálhatja az országjelentésnek a főbb üzeneteit. Magyarországon az erőteljes növekedési teljesítmény kedvező feltételeket teremtett olyan reformok végrehajtásához, amelyek a termelékenység növelését, a növekedés alapjainak megerősítését, a gazdaság ellenállóképességének javítását és a felzárkózási képesség erősítését célozzák.

A gazdasági ciklus tetőpontja közelében van. A termelékenység növekedése gyorsult, de továbbra is elmarad a válság előtti mértéktől, ami korlátozza a jövedelmi felzárkózás lehetőségét.

A gazdaságpolitika kettős feladattal áll szemben. A makrogazdaság élénkítését a túlfűtöttség megelőzése érdekében megfelelő időben vissza kell fogni, és közben fejlesztenie kell az oktatást és a képzést, és olyan üzleti környezetet kell teremtenie, amely vonzza a termelékenységet fokozó beruházásokat.

A magyar gazdaságot erős ciklikus fellendülés támogatja. A háztartások és a vállalkozások bepótolják a korábbi évek során elhalasztott fogyasztási kiadásokat és beruházásokat, ami a gazdaság gyors bővülését eredményezi.

Egymást erősítő hatások alakultak ki a háztartások jövedelme, a lakáspiac és a hitelezés között, ami további lendületet ad a gazdaságnak. E környezet lehetőséget biztosít a jól megtervezett beruházások végrehajtására.

A foglalkoztatás új történelmi csúcsra emelkedett, köszönhetően a munkaerő iránti erőteljes keresletnek és azoknak a szakpolitikai intézkedéseknek, amelyek lehetővé teszik, hogy az emberek növekvő hányada vállaljon munkát. A munkaerőhiány és a jelentős minimálbér-emelések következtében a bérek gyors ütemben emelkedtek. A gazdasági növekedéshez hozzájárult a prociklikus költségvetési élénkítés is, ami a saját forrásokból finanszírozott állami beruházások növekedésén és az uniós források felhasználásán keresztül valósult meg. A monetáris politika is élénkítő hatású volt a minden korábbinál alacsonyabb reálkamatlábakon és a forint fokozatos leértékelődésén keresztül.

Néhány szót a kockázatokról. A hazai gazdaság élénkülése közelít a korlátaihoz, miközben a külső környezet kevésbé támogatóvá válik. Miután megvalósulnak a korábban elhalasztott fogyasztási kiadások és magas szinten stabilizálódnak a beruházások, a gazdasági növekedés üteme várhatóan mérséklődni fog.

A külső környezet is kevésbé támogatja az exportnövekedést, a gépjárműipar jelentős túlsúlya pedig kiszolgáltatottá teheti a gazdaságot az esetleges nemzetközi

kereskedelmi vitáknak, valamint a szabályozási és technológiai változásoknak. A keresletélénkítés előmozdítja ugyan a termelékenység növelését célzó beruházásokat, de a konjunktúraciklus érett szakaszában új egyensúlytalanságok kialakításához vezethet. Olyan szép ez az „érett szakaszában” megfogalmazás.

A munkaköltségek továbbra is a termelékenységnél gyorsabban növekednek, emelve az inflációt. A gazdaság külső többlete csökken, mivel az export nem tudja teljes mértékben ellensúlyozni a dinamikus importnövekedést. Az állami beruházások jelentős növekedése súlyosítja az építőipar kapacitáshiányát, ami költségtúllépésekhez és a projektek késéséhez vezethet, továbbá hozzájárul a lakásárak gyors emelkedéséhez. A tartósan kedvező finanszírozási feltételek beruházási lehetőséget teremtenek, ám a bőséges pénzügyi források hatékony felhasználása egyúttal kihívást is jelent. A makrogazdasági politika most azzal a kihívással szembesül, hogy a gazdaság következő lassulása előtt visszanyerje a mozgásterét. Talán ennyit az általános helyzetértékelésről.

Most csak jelzésértékűen szeretnék kiemelni néhány olyan területet, ahol azt gondolja az országjelentés, illetve azon szakmai munka, amely emögött van, ahol további erőfeszítéseket érdemes tenni. Egyik ilyen a termelékenység növelése, a másik az oktatási és az egészségügyi rendszer teljesítményének a növelése, illetve a foglalkoztatási politikáknak egy befogadóbb munkaerőpiacot kellene létrehozni, kiemelten a kiszolgáltatottabb helyzetű vagy előnytelenebb helyzetben lévő csoportok munkaerőpiaci integrálására. Ezeknek a részleteibe nem megyek bele, azt gondolom, a jelentés ezekkel részletesen foglalkozik.

Összességében hadd mondjak el annyit, hogy a kutatásba, az innovációba, az infrastruktúrába és a készségekbe irányuló beruházások fokozása fontos lehet a termelékenység és a társadalom egésze számára előnyöket hozó, hosszú távú növekedés javítása szempontjából. Az állami és magánberuházások GDP-hez viszonyított aránya magas, de összetétele jobban célozhatná a termelékenység növelését. A mérsékelt innovációs teljesítmény javítása érdekében bővíteni kell a kutatási és innovációs kapacitásokat. A területi egyenlőtlenségek enyhíthetők lennének az infrastruktúra és a közszolgáltatások javításával a hátrányos helyzetű térségekben. Magyarországon a jövőbeli gazdasági növekedés fellendítése érdekében elengedhetetlenül szükségesek a készségekbe, az oktatásba és a képzésbe történő beruházások.

További fontos beruházási területnek számít a gyermekgondozás, az egészségügyi ellátás és a társadalmi befogadás. A gazdaság környezetbaráttá tételéhez az energiahatékonyság, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni ellenálló képesség és a hulladék-újrafeldolgozás terén van szükség beruházásokra. A beruházások gazdasági és társadalmi előnyeinek maximális kihasználása érdekében tovább kell fejleszteni az intézményi keretrendszert.

Van egy ehhez kötődő eleme is az országjelentésnek, ami talán egy kicsit újdonság is. Amikor az országjelentés áttekinti azokat a területeket, ahol úgy gondolja, hogy további erőfeszítésekre van szükség, ennek megfelelően megpróbálja meghatározni azokat a beruházási szükségleteket, amelyek ehhez kötődnek, ez a D mellékletében van az országjelentésnek. Ezúton a hosszú távú tervezéshez is próbál hozzájárulni annak érdekében, hogy a beruházási szükségletek áttekintésével akár jövőbeni célokat és azoknak a végrehajtásához vezető utat próbálja meghatározni.

Azt gondolom, hogy ennyivel szerettem volna hozzájárulni az országjelentés ismertetéséhez, ami egy 80 oldalas anyag, még ha csak az alapszöveget tekintjük is, sok-sok elemzésre építve. De természetesen szívesen állok rendelkezésükre kérdéseik megválaszolására is. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, nagykövet úr. Államtitkár úr következik. *(Balogh László mikrofonja nem működik. - Zupkó Gábor, miközben Balogh László elé helyezi a saját mikrofonját: Átadom, ezzel is illusztrálva a kiváló együttműködést a Pénzügyminisztériummal. – Derültség.)*

Balogh László tájékoztatója

BALOGH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Köszönöm szépen, nagykövet úr. Az együttműködés régi múltra tekint vissza. Azt gondolom, nagykövet úr ismertette magának az országjelentésnek a történelmi háttérét is, az egész koncepció lényegét, amellyel a szemeszterfolyamat indult 2010-11-ben, és elérkeztünk a mostani országjelentéshez; ezeket az elemeket jól ismertette, úgyhogy ezektől én lényegét tekintve eltekintenék, egy picit talán az országjelentés előállításának, készítésének a folyamatáról szeretnék néhány szót szólni.

Ahogy ez elhangzott, ősszel a szemeszterhez kapcsolódó általános csomag, az úgynevezett őszi csomag megjelent, és ezt követően kezdődik el általában az a fajta párbeszéd a Bizottság szakértőinek Budapestre látogatásával, bilaterális találkozókkal Brüsszelben, amikor fölvezetődik az, hogy melyek a gazdaságnak, a gazdaságpolitikának a legfontosabb fejleményei, eseményei, várakozásai, és valamikor a folyamat végén, január végén kaptuk meg szűk körben szakmai véleményezésre azt a tervezetet, egy munkaanyagot, amelynek a végén, február 27-én végül is a Bizottság a végleges anyagot közzétette, nyilvánosságra hozta.

Azt akartam ezzel jelezni, hogy folyamatos a kapcsolat egy ilyen szemeszterfolyamatban, folyamatos a konzultáció. Az, hogy azoknak a beszélgetéseknek az eredménye mennyiben jelenik meg a papíroknak, amelyek elhangzanak, amelyekben viták, alkalmasint szakmai viták vannak, az változó, de azt gondolom, hogy ez a párbeszéd-folyamat mindenképpen folyamatos és helyénvaló.

Ezzel együtt azt gondolom, hogy 2016 óta egy látványos javulás van ebben a párbeszédben, 2015-ig ez a fajta párbeszéd kevésbé volt intenzív és kevésbé volt hatékony. 2016 óta ez a folyamat javult, bár idén is vannak olyan elemek, amelyek - és majd a beszámolómban erre szeretnék kitérni - nem kifejezetten a párbeszéd erősítésének irányába hatnak. Gondolok itt arra - és erről majd fogok beszélni -, hogy a Bizottságnak idén valószínűleg kevesebb szakmai lehetősége lesz az ajánlások, az országspecifikus ajánlások szakmai megvitatásában multilaterális keretek között, tehát a többi tagállam előtt, de erre majd később térnek ki.

Maga az országjelentés - és akkor ezzel foglalkoznék néhány mondatban magyar szemszögből - leírja azt a kedvező makrogazdasági helyzetet, amelyről nagykövet úr is beszélt. A növekedés fő mozgatórugója Magyarország esetében a belföldi kereslet, ahogy erről szó volt, és fontos megállapítás az, hogy a foglalkoztatás lényegében új történelmi csúcsra emelkedett. Amit a Bizottság jelentése még megállapít, hogy igaz, hogy a közfoglalkoztatási programban részt vevők száma tovább csökkent, de a Bizottság szerint az ott dolgozók aránya, száma még mindig túlzott, tehát itt további erőfeszítések szükségesek.

Pozitívan emlékezik meg a Bizottság anyaga a nyugdíjas munkavállalók adóterhelésének csökkentéséről, amely a munkaerő-tartalékok mozgósítását mozdítja elő. Fontos megállapítás az is európai szinten is, hogy a munkanélküliség - ideértve a tartós és a fiatalok munkanélküliségi szintjét is - minden esetben a válság előtti szintre esett vissza, az alá esett vissza.

A másik elem, ami a Bizottság megállapításai körül említést érdemel, hogy a termelékenység - ahogy az elhangzott - tovább szükséges növelni. Itt alá szeretném húzni, hogy az a durván másfél-két éve követett magyar gazdaságpolitika, amely a versenyképességet, a versenyképesebb magyar gazdaságot tűzte ki célul, ennek

érdekében létrehozta a Nemzeti Versenyképességi Tanácsot, pontosan ezt célozza. Nyilván ez egy hosszabb folyamat, a problémák és a kihívások azonosítása is hosszabb folyamat, de ennek eredményeként már néhány hónapja olvasható a kormány honlapján az a versenyképességi csomag, amely föl is vázolja azt a számos területet, ahol részben rövid távú, részben középtávú, részben pedig nagyon hosszú távú termelékenységjavító, versenyképesség-javító intézkedések, intézkedéscsomagok ismertetése található.

Nyilván ezek lefordítása konkrét intézkedésre hosszabb időt igényel. Az időzítése is fontos, és egymással valamifajta harmóniában is kell hogy legyenek, de ezzel csak azt szerettem volna aláhúzni, hogy például a termelékenység, az innováció tekintetében, a kutatás-fejlesztés erősítésének tekintetében nincs ellentmondás aközött, ahogy a Bizottság megítéli a helyzetet és a kormány gazdaságpolitikája előretekin.

Egy másik ilyen terület az adórendszer további egyszerűsítése. Itt a Bizottság elismeri az adórendszer egyszerűsítése kapcsán meghozott lépéseket; pozitívan ítéli meg egyébként az áfacsalás ellen hozott intézkedéseket, szabályokat, különösen az on-line pénztárgépek kapcsán vagy az on-line számlázás kapcsán, aminek azért az az előnye is megvan, amellet, hogy tisztítja, fehéríti a gazdaságot, hogy az adóbevételeket jelentős mértékben növeli.

Nem szolgált örömünkre, és nem szolgál örömünkre, hogy megjelenik a riportban, a jelentésben az úgynevezett agresszív adótervezés kockázata, veszélye. Nagyjából ugyanúgy, mint Luxemburg vagy Hollandia esetében, amelyik magyar megítélés szerint nem egy arányos összehasonlítás. Ráadásul, és ezt is hozzá kell tenni, hogy maga a bizottsági anyag is kiemeli, hogy Magyarország számos intézkedést tett, tesz ennek a lehetőségnek - és hangsúlyozottan lehetőségnek - a megfékezésére. A szabályozás nem mindenütt vízhatlan, de az uniós adóelkerülési irányelv átültetésével, amely folyamatban van, illetve az ezzel kapcsolatban létrejött OECD-megállapodás aláírásával és életbe léptetésével is ez ellen megy. Úgy gondoljuk, ezzel együtt, hogy Magyarország esetében az agresszív adótervezés kapcsán megfogalmazott kockázatokat, azonban tekintettel arra, hogy további hat ország ilyen kritikákat kapott, magyar esetben ez a kockázat lényegesen alacsony, és még egyszer mondom, itt nem zárva ki azt, hogy a szabályozásban lehetnek egyelőre kisebb lyukak, de semmifajta aktív szerepvállalás vagy aktív magatartás nincs. És ez pillanatokon belül, tehát az irányelv átültetésével jövőre vagy ez év végére teljes mértékben kiküszöbölésre kerül.

A pénzügyi rendszert illetően a dokumentum elismeri, hogy a hitelezés egyre lendületesebben bővül, csökken a nem teljesítő hitelek aránya, ami egy általános európai probléma volt a bankrendszerben, a pénzügyi rendszerekben, de már Magyarország esetében is ezen arány csökkentése számottevő. Ugyanakkor kétségkívül van egy utalás arra, amivel nehéz vitatkozni, hogy a hazai bankok működési költsége egyfajta hatékonyságnövelési feladatokat ró a bankrendszer szereplőire.

Ami negatívum magyar megítélés szerint, hogy az országjelentés, az általános gazdaságpolitikai értékelésen túlmenően, amelynek egyes részeivel egyet lehet érteni, más részeivel természetesen vannak vitáink, de tartalmaz egy sor nem gazdasági jellegű értékelést, és itt gondolok elsősorban az igazságszolgáltatási rendszer, az ügyészség, a bírósági intézmények rendszerére, és ezen kívül az oktatásról, az egészségügyről, a szociálpolitika kihívásairól is szó van.

A magyar állásponttal vagy a magyar megítéléssel kapcsolatban, hogy úgy mondjam, kettős az érzületünk, mert azt gondoljuk, hogy azok a számok és adatok, amelyek a jelentésben szerepelnek, korrektek, és korrekt képet is adnak, ugyanakkor az némileg zavaró, és ez tendenciózusnak látszik, hogy a Bizottság az elmúlt években rendszeresen sokkal kedvezőtlenebb előrejelzéseket adott a magyar gazdasági

folyamatokról, lényegében a gazdasági növekedést szisztematikusan alá-, a költségvetési hiányt meg fölébecsülte, és ebből következően a fiskális rész kapcsán némileg megalapozatlan javaslatok, országspecifikus ajánlások születtek. Ezt a statisztikák visszamenőlegesen is bizonyítják, bár a Pénzügyminisztérium előrejelzései is meglehetősen konzervatívok voltak, de a nemzetközi szervezetek közül talán a Bizottság volt mindig a legszkeptikusabb.

Viszont, hogy ez világos legyen, azoknál a fiskális ajánlásoknál, amelyeket az országspecifikus ajánlások megfogalmaznak, nagyjából az előrejelzésekre alapozódik az ajánlás, és ezért a fiskális területen, utólag kiderült, hogy minden esetben, minden évben túlzottak voltak azok az aggodalmak és ajánlások, amiket a Bizottság megfogalmazott.

Ide tartozik még, és talán még itt is említést érdemel, hogy nagyon sokáig a közfoglalkoztatás, csak egy kicsi történelmi visszatekintés, nagyon-nagyon erős kritikák tárgya volt, mígnem azt gondolom, és ez egy pozitív fordulat, az utolsó két-három évben a Bizottság is elfogadta azt a magyar érvelést meg a tényeket, hogy a közfoglalkoztatás valóban előszobául szolgál a foglalkoztatás növeléséhez, az inaktív, a munkaerőpiacon már meg nem jelenő munkaerő visszahozásához a munkaerőpiacra, amit a mostani foglalkoztatási számok nagyon szépen tükröznek.

Összességében két dolgot szeretnék aláhúzni, és talán a kontrasztot azzal lehet érzékeltetni, hogy egy héttel, két héttel az Európai Bizottság országjelentése előtt vált ismertté az OECD-nek ugyanerről az időszakról írt országjelentése is, és az a megfogalmazás talán jól kifejezi a két jelentés közötti különbséget, ugyanazokkal a számokkal, ugyanazokkal az eredményekkel, ugyanazokkal a statisztikákkal dolgozva, hogy míg az OECD jelentése nagyjából abban a hangnemben íródott, hogy félig tele a pohár, addig mi úgy éreztük, hogy a Bizottság jelentése pedig a félig üres pohár megközelítésben íródott. Ez csak általános megjegyzés, a számokkal nehéz vitatkozni, de kétségtelenül nem mindegy, hogy a félig üres vagy a félig tele pohár megközelítésben zajlik a prezentáció.

Mi úgy gondoljuk, hogy azt is fontos megemlíteni, hogy ezeknek a gazdaságpolitikától idegen témáknak, tehát az igazságszolgáltatás rendszere, a bírósági rendszer, és most nem a tartalmát vitatva, de nem igazán a szemeszter folyamatában, a gazdaságpolitikai koordináció folyamatában van a helye. Ha ezzel a Bizottságnak, illetve a tagállamoknak gondja van, vagy kérdéseik vannak, azt gondoljuk, hogy megvannak azok a szerződéses keretek között meglévő csatornák, ahol ezek az ügyek kezelhetők. Nem a gazdaságpolitika keretei között célszerű megvitatni, azért se egyébként, mert a gazdaságpolitikai üzenetekről eltereli a figyelmet, és azon bizottságok elé kerül adott esetben megvitatásra, amelyek nem szakértői azoknak a jogi kérdéseknek, amelyek egyébként egy gazdaságpolitikai természetű anyagban felmerülnek.

Az a hivatkozása a Bizottságnak, hogy természetesen az igazságszolgáltatási rendszer milyensége befolyásolja a beruházási környezetet és a többi, ez egy ismert érvrendszer, de a beruházási folyamatok azt mutatják, hogy szemben a Bizottság állításával, az igazságszolgáltatási rendszerrel kapcsolatos megítélés a beruházókat, beleértve a külföldi beruházókat, egyáltalán nem befolyásolja. A múlt évben 17 százalékos volt a beruházás növekedése, tehát a számok, a jelek azt mutatják, hogy ez az összefüggés ebben a pillanatban nem áll fenn, tehát ilyen értelemben a gazdaságpolitikai jelentésben, az országjelentésben, a szemeszter folyamatában túl sok helye nincs.

Még egy dolgot meg kell említeni az idej jelentésből, ami a korábbi jelentésekhez képest új, és ilyen értelemben zavaró magyar szempontból és a magyar kormány

álláspontja szerint, nevezetesen az, hogy megjelenik a gazdasági kormányzás, az economic governance és a kohéziós politika közötti kapcsolat további erősítése.

A Bizottság arra alapítja ezt a megközelítést, hogy abban a javaslatban, amit maga a Bizottság közzétett a kohéziós és egyáltalán az MFF, tehát a többéves költségvetési keret tárgyalása kapcsán, ez az elem kétségtől megjelenezik. Ugyanakkor ez egy javaslat, ennek semmifajta - sem tanácsai, sem az Európai Tanács szintjén - jóváhagyása ebben a pillanatban nincs, ennek a tárgyalása zajlik, miközben a Bizottság ezt tényként kezeli, és ezt a kapcsolatot igyekszik megteremteni, amely a mi véleményünk szerint ellentétes a pillanatnyi jogi helyzettel, és ez ellen természetesen tiltakoztunk is, tiltakozunk is, és nem is értünk vele egyet.

Azt gondolom, hogy ha abból indulunk ki, hogy a szemeszter folyamatának az elején, ahogy nagykövet úr említette, 2010-11-ben - tehát a válság után vagyunk - a növekedés, a foglalkoztatás, a beruházások növekedése volt a cél, akkor végső soron, ahogy már említettem, a foglalkoztatás területén Magyarország jól szerepelt, a 20-64 év közötti népességet tekintve a foglalkoztatás aránya 73 százalék fölé emelkedett 59,9 százalékról, gyakorlatilag 8 év alatt, ami egy nagyon látványos eredmény. Ez a második leggyorsabb foglalkoztatásnövekedési ütem az egész EU-ban.

Ami a beruházásokat illeti, ott is azt látjuk, hogy látványos a növekedés, a múlt évben ez 17 százalékos volt, az utolsó negyedévben 22 százalékos. S ha már az Európa 2020-as célkitűzésekről beszélünk, ott a szegénység is megjelent. Itt Magyarország, a kormány azt vállalta - erre van egy mutató, a társadalmi kirekesztettség vagy szegénység kockázatának kitett társadalmi rétegek -, hogy 450 ezer emberrel lesz kevesebb 2020-ra, akik ilyen kockázatnak lesznek kitéve. 2018-ban Magyarországon minden ötödik állampolgár volt ennek kitéve, ez 19,6 százalék. Ez a szám 2010-ben még 29,9 százalék volt, tehát abszolút számban kifejezve több mint 900 ezer ember került ki ebből a kockázati zónából. Természetesen, ha csak ketten vannak, az is sok, félreértés ne essék, de az arányok, azt gondolom, hogy látványos javulást mutatnak. Ez egy európai bizottsági módszertan, egy Európai Bizottság által kiszámolt módszertan, és a Bizottság, az Eurostat tette közzé ezeket a számokat. Tehát azt gondolom, hogy itt is lényeges előrelépést sikerült elérni.

Nem akarom tovább húzni az időt, azt gondolom - és ezzel akarnám befejezni -, hogy Magyarország 2010-től '18-ig, ha az európai szemeszter szűrőjét vetítem a magyar gazdaságpolitika eredményeire, akkor a foglalkoztatás, a növekedés, a beruházások területén igen jó eredményeket produkált. Ezeket aztán alá lehet bontani szektorálisan. Nyilván egy sor kihívás van, nem vitás, hogy a termelékenység növelése, az innováció, a kutatás-fejlesztés, a versenyképesség fokozása kulcskérdés, itt nincs is vita, de azt gondoljuk, hogy a fő gazdaságpolitikai célokat illetően jól teljesített a magyar gazdaság.

Nagykövet úr említette a befogadó növekedést. Én azt gondolom, hogy azáltal, hogy a társadalomnak ma sokkal nagyobb része aktív szereplő a munkaerőpiacon, mint volt, ezáltal egyébként a szegénységi kockázat is jelentős mértékben csökkent, ezzel azt is állítom, hogy a „segély helyett munkát” gazdaságpolitikai filozófia igenis az inkluzív növekedés, az Európai Unió által megfogalmazott inkluzív növekedés fogalmát és célját lefedi, és azt gondolom, hogy ebben a magyar kormány és a magyar gazdaságpolitika büszke lehet ezekre az eredményekre. Ez nem azt jelenti, hogy nincs hová továbbmenni, de azt gondolom, ha egy pillanatra megállunk, ez egy óriási fejlődés és mindenképpen az EU-s inkluzív növekedés-céloknak is teljes mértékben megfelel.

Még egy gondolatot szerettem volna mondani a menetrenddel kapcsolatban, ami számunkra aggályos; nemcsak számunkra, jegyzem meg, hanem további 26 ország számára aggályos. Idén először az történt, hogy az eredeti menetrend szerint május 29-én kellett volna közzétenni az országspecifikus ajánlásokat úgy, ahogy ez a korábbi években is történt, és akkor a szakbizottságok, szakértők, tagállamok, a Bizottság

egymás között ezeket az ajánlásokat meg tudja vitatni, ennek a gazdaságpolitikai részét, a fiskális részét, a szociálpolitikai, a foglalkoztatási részét, és így kerül az Ecofin elé, a pénzügyminiszterek elé a javaslat, ahol még mindig egy politikai vitára van lehetőség, majd az Európai Tanács az állam- és kormányfők szintjén megvitatja és támogatja ezeket az ajánlásokat.

Ami idén történik, az egy furcsa dolog. A Bizottság bejelentette, hogy május 29-e helyett június 5-én teszi közzé ezeket a feladatokat, és lényegében ezzel az történik, hogy a szakbizottságok, a tagállamok, a tagállamok hatóságai nem kapnak kellő időt és lehetőséget arra, hogy egy egységes kormányzati álláspontot fogalmazzanak meg. Ahogy emlékeztettem rá, itt az oktatástól, a közbeszerzéstől, az egészségügytől a szűken vett gazdaságpolitikáig a teljes gazdaságpolitika tágan vett szférája le van fedve, majd ezt követően nincs alkalom arra, hogy maguk a szakpolitikai bizottságok ne csak a Bizottsággal, hanem egymás között a tagállamok ezt érdeemben megvitassák, és nagy valószínűséggel így kerül még csak nem is a pénzügyminiszterek, hanem a külügyminiszterek elé, az Általános Ügyek Tanácsa elé, majd az Európai Tanács elé.

Ezt az eljárást nemcsak Magyarország, hanem lényegében minden tagállam kifogásolta, mert az egész folyamatnak az egyébként eddig fokozatosan javuló, mindig egy kicsit jobb hitelességét jelentős mértékben aláássa, és mi úgy gondoljuk, hogy ez ebben az évben biztos, hogy nem a folyamat hitelességét, komolyságát erősíti, mert azt az üzenetet küldi akarva-akaratlanul egyébként, hogy a Bizottság számára kevésbé fontos a hozzá kapcsolódó szakmai vita, a párbeszéd, az érvek ütköztetése, sokkal inkább fontos az, hogy a majd leteendő ajánlások kapcsán azok minél gyorsabban le legyenek pecsételve, és politikai elfogadást nyerjenek.

Tisztelt Bizottság! Ezekkel a vegyes érzelmekkel, de örülve annak, hogy azért a magyar gazdaság összességében sikertörténeteket tud felmutatni, természetesen nem túlzott önbizalomra ragadtatva magunkat ezáltal, de ha visszanézünk, akkor ez egy komoly siker idáig, szembenézve a valós kihívásokkal, a termelékenységgel és további feladatokkal, értelemszerűen.

Mi azt gondoljuk, hogy azokat a fő gazdaságpolitikai célokat tekintve, amiket a szemeszter keretében egyébként maga a Bizottság és az Európai Unió egésze elfogadott, célul kitűzött a folyamat elején, azok mentén a magyar gazdaság tényleg jól teljesített, és ezt a lendületet a kormány szeretné a jövőt illetően is megtartani, és adott esetben azt elérni, hogy maga az országjelentés és az egész szemeszterfolyamat úgy, ahogy az elején, koncentráljon valóban a gazdaságpolitikai természetű ajánlásokra, értékelésekre, és ezek az értékelések legyenek olyanok, amelyek egy-két évvel ezelőtt tulajdonképpen megjelentek már a Bizottságnál, az eredmények elismerésére egyrészt, és a még jelentkező kihívásokra másrészt. Ez a fajta egyensúly az ideai jelentésben talán kevésbé volt jelen, mint a tavalyiban vagy a tavalyelőttiben. Köszönöm szépen. Ha kérdések vannak, értelemszerűen erre válaszolunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen nagykövet úrnak és államtitkár úrnak a részletes beszámolóját. Most megnyitom a vitát. Kinek van kérdése, véleménye? *(Jelzésre:)* Bana alelnök úré a szó.

Kérdések, vélemények

BANA TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselővezető Úr! Helyettes Államtitkár Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Köszönöm szépen mindkettejüknek a beszámolót. A vége felé mondta a helyettes államtitkár úr azt, hogy a magyar gazdaság komoly sikereket tud felmutatni. Hát, ha Mészáros Lőrincsel vagy az Orbán-családdal azonosítjuk a magyar gazdaságot, akkor ez egy valóban helytálló megállapítás, ha nem, akkor azért erőteljesen tudnék vele

vitatkozni. Miért is mondom ezt? Azért, mert például a munkanélküliségi ráta és a foglalkoztatási mutató tekintetében, ha leszámítjuk ebből a közmunkaprogramban résztvevőket és a külföldön dolgozókat, akik beleszámítanak ebbe a statisztikába, akkor már sokkal kevésbé pozitív az összkép. *(Dr. Oláh Lajos távozik az ülésről.)*

Volt egy olyan kormányzati ígéret, hogy azok, akik a közmunkaprogramban részt fognak venni, jelentős százalékban - nyilván itt nem lehet 100 százalékos arányt vagy akár csak 80-90 százalékos arányt mondani, de jelentős arányban - vissza fognak térni vagy be fognak lépni, talán pontosabb így fogalmazni, a valódi munkaerőpiacra. Ez jóval kevésbé történt meg. Tehát ezzel szemben az adatok, a számok mást mutatnak... *(Horváth István: Nem is értem...)* Itt nem értik, úgy látom, kormánypárti képviselőtársaim. Valószínűleg azt sem, hogy mondjuk a KSH a létminimumot sem méri 2016 óta, és ezért aztán kevésbé lehet azokat a jelentős társadalmi különbségeket ezekkel a számokkal kimutatni, amik igenis léteznek Magyarországon. Tehát én azért azt gondolom, ha például megnézzük azt, hogy milyen regionális különbségekről beszélhetünk, vagy ha utalok arra, hogy a húsz legszegényebb európai uniós régióból négy Magyarországon található, akkor azért finoman szólva nem annyira pozitív a kép. Természetesen más a helyzet adott esetben itt, a fővárosban, és nagyon más a helyzet mondjuk Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Észak-Magyarország, Észak-Alföld tekintetében, de egyébként még akár a dunántúli kistéleplések vonatkozásában is adódnak komoly problémák, hiszen a regionális központok valóban sokkal kevésbé tudtak fejlődni az elmúlt években, mint mondjuk Budapest, és akkor a kistéleplésekről még nem is beszéltünk.

Én kérdezném is államtitkár úrtól, hogy erre vonatkozóan várhatóak-e konkrét lépések kormányzati oldalról, hiszen akár a saját megyémben, Vas megyében is rengeteg kistéleplés található, és bizony nagyon sok ezek közül az elmúlt évek során legalábbis stagnált, de inkább visszaesés volt tapasztalható, persze néhány kivétel akadt, de azért 80 százalékban sokkal inkább az a helyzet, hogy vagy az egy helyben toporgás, a fiatalok elvándorlása az, ami jellemző ezeken a telepléseken, falvakban, vagy pedig az, hogy a kiürülés mellett bizony a munkalehetőségek is szinte a nullával egyenlőek. Nem véletlen, hogy a többség Ausztriában igyekszik szerencsét próbálni Vas megyéből.

Itt a beruházások tekintetében is volt valami nagyon szép megfogalmazás, és egy jogos bizottsági jelzés, azt gondolom, arra vonatkozóan, hogy milyen módon kellene ezeket a forrásokat elosztani. És igen, én is azt gondolom, hogy mondjuk a felcsúti kisvasút helyett sokkal inkább munkahelyteremtő és gazdaságélénkítő célokat kellene ezeknek szolgálniuk.

A kutatás-fejlesztésre, oktatásra mondjuk államtitkár úr is utalt, és annak örültem, hiszen tényleg ezekbe kellene fektetnünk és az ország ezáltal tudna előrejutni.

Az pedig, hogy itt megjelent az igazságszolgáltatás kérdése, az ügyészség témaköre, az egészségügy, azt gondolom, az jelzés értékű. Persze, lehet erre azt mondani, hogy ez alapvetően nem lenne feladata az országspecifikus ajánlásoknak, de mégis egy olyan helyzet állt elő Magyarországon, hogy nem véletlen az, hogy európai bizottsági szinten ezt a jelzést meg kellett tenni, hiszen amikor a korrupció ilyen magas mértékű, akkor beszélni kell arról, hogy az európai uniós forrásokat hogyan osztják el. Vagy, amikor már arról van szó az Európai Unióban, hogy bizony a következő 7 éves költségvetési időszakban a jogállamisági mechanizmus bevezetése esetén egyes tagországok, így Magyarország is, komoly forrásoktól eshetnek el. Ha ez így lesz, akkor az rendkívül negatív következményekkel járhat hazánkra nézve, hiszen akkor még azokat a valóban a gazdaság élénkítését szolgáló és a foglalkoztatás növelését célzó beruházásokat sem fogjuk tudni megvalósítani olyan arányban, mint az az elmúlt évek során jellemző volt.

Tehát én azt gondolom, nagyon is helyénvaló az, hogy egy ilyen jelzés is érkezett, és én bízom benne, hogy azért ez egyes szereplők szemét felnyitja azzal összefüggésben, hogy igenis van teendője a magyar kormánynak ezen a területen. Én ezekkel a kérdésekkel, megjegyzésekkel szerettem volna kiegészíteni az itt elhangzottakat, igyekezve árnyalni egy kicsit azt a rózsaszínnek nevezhető képet, amit elsősorban államtitkár úr lefestett. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én nem gondolnám, alelnök úr, hogy rózsaszín képet fest helyettes államtitkár úr. Azt mondja el, ami a jelentésben van. Tehát lehet, hogy itt más olvasata van képviselő úrnak, mindenesetre, mint általában véve, az országjelentés egyfajta tükör. Tükör, és úgy hiszem, hogy ha megnézzük 2010-2018-ig ezeket az országjelentéseket és az ajánlásokat, akkor egyértelműen a kormány gazdaságpolitikáját igazolja vissza. Akár szeretjük, akár nem, ezek tények.

Az más kérdés, hogy a makro- és a mikrogazdasági mutatók között természetesen vannak különbségek, ezt senki nem tagadja, nem is erről szól a jelentés. Tehát mindig azt nézzük, hogy mit mond a jelentés, és erre milyen reakció születik. Megadom a szót alelnök úrnak. Tessék alelnök úr, tessék parancsolni!

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen én is a nagykövet úrnak, illetve a helyettes államtitkár úrnak az elmondottakat.

Valóban úgy van, én is úgy emlékszem vissza az első országjelentések kapcsán, mintha az egy politikai termék lett volna. És úgy gondolom, hogy az alelnöktársam felszólalása ezt jól tükrözi, hogy erre van is egy ilyen zsigeri készlet, hogy politikai álláspont helyett politikai lózungokat mondjunk el. Ugyanakkor van egy nagyon pozitív változás az elmúlt években, még akkor is, ha helyettes államtitkár úr úgy fogalmazott, hogy inkább a félig üres pohár jelképezi ezt a helyzetet.

De azért én még emlékszem arra, amikor azt próbálták ezek a jelentések sugallni, hogy a pohár teljesen üres. Tehát ahhoz képest egy óriási előrelépés az, amit tapasztalhatunk. Ugyanakkor egy kicsit a mostani jelentésben is vannak olyan elemek, amelyek mintha egy bizonyos típusú politikai termékre utalnának.

Ezért képviselővezető urat arról szeretném megkérdezni, hogy amikor az országjelentés készül, ahogy ön is elmondta, akkor látogatást tesznek különböző szereplőknél a jelentést készítőkhöz. Ezek tudományos szakemberek, gazdasági szakemberek, civil szervezetek az ön által elmondottak alapján. Pontosak kik ezek? Tehát ezek a politikai termékre utaló gondolatok honnan érkeznek? Mert én úgy gondolom, hogy talán nem a brüsszeli távolságokban gondolják ki ezeket a mondatokat, amelyeket mi itt a politikai csatákban éppen az ellenfeleinktől hallunk.

Helyettes államtitkár úrtól pedig azt szeretném megkérdezni, hogy annak ellenére, hogy ön elmondta, hogy nem gazdaságpolitikai jellegű kérdéseknek túl sok helye egy ilyen természetű anyagban nincsen, de ebben, ahogy alelnök úr is felvetette, felmerült az oktatás kérdéskörében néhány javaslat. Ezeket különben hogyan értékeljük? Mert én úgy gondolom, hogy ennek az országjelentésnek akkor lenne értelme, ha nem egy politikai vitát gerjesztene, hanem a benne lévő észrevételeket megfontolnánk, és esetleg azokra próbálnánk jó válaszokat találni, ahogy erre a magyar kormány 2010 óta folyamatosan törekszik.

Tehát én úgy gondolom, hogy ha ezek megjelentek a jelentésben, akkor vélhetően valamiféle véleményünk van erről is. Ahogyan azt is szeretném megkérdezni, mert egy érdekes anyag a jelentésben a D. melléklet, amely a beruházási szükségleteket jeleníti meg, hogy erről mi a véleményünk? Mennyire értünk ezzel egyet, illetve milyen döntéseket gondolunk meghozni e tárgykörben? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Következik Gurmai képviselő asszony.

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Köszönöm szépen. Nyilván két felkészült kollégával ülünk szemben, és erről minden alkalommal, azt gondolom, meg is győződhetünk.

A következőt szeretném kérdezni. Nyilvánvaló, hogy dinamikus gazdasági növekedésnek lehettünk a tanúi, de nyilván ez a gazdasági növekedés, ha jól látjuk, mérséklődni fog, és azt is tapasztaltuk, hogy a külső környezet kevésbé támogatja az exportnövekedést. Ha jól érzékeltem, akkor a gépjárműipar jelentős súlya pedig kiszolgáltatottá teszi a gazdaságot. Ez ügyben gondolkodtak-e azon, hogy itt érdemes lenne ezzel bármit is kezdeni, hiszen a gyengülő export nem tudja teljes mértékben ellensúlyozni a dinamikus importnövekedést.

És ha azt is hozzátesszük, hogy az állami beruházások jelentős növekedése súlyosbítja az építőiparban lévő kapacitáshiányt, ami nyilván újabb költségtúllépéseket jelent, projektkéséseket is adott esetben, és nyilván a lakásárak emelkedéséhez különösen hozzá tud járulni.

Azt én örömmel olvastam, hogy a lakásvásárlási támogatások bővültek, de a szociális lakhatás terén nem történt javulás. Márpedig az egykulcsos adórendszernek van egy olyan vetülete is, hogy bizonyos rétegeknek a leszakadása esetén, akiket leginkább érintene ez, nem feltétlen segít. Tehát az a kérdés, hogy ez ügyben milyen lehetőségek vannak, mert szerintem ez mindenképpen fontos lenne.

Azt szeretném megkérdezni, hogy milyen intézkedések lesznek előterjesztve a korrupcióellenes keret és az ügyészségi munka megerősítése érdekében, mert mindenféleképpen azt gondolom, hogy a szolgáltatások környezete abban az esetben tud javulni, ha ezzel bármit is tehetünk.

Mind a két alelnök úr beszélt az oktatás helyzetéről. Engem egy kicsit aggaszt a korai iskolaelhagyók aránya, a korábbi magas szintről, ha jól látom, itt egyfajta emelkedés várható, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya pedig az uniós átlag alatt van. Azt kell mondjam, Magyarország mindig is, mondhatni, iskolaelső volt az egyetemi diplomák tekintetében, Magyarországra is igaz az, hogy 60 százalékban végzik el a nők az egyetemet, az uniós átlaggal azonos mértékben. Ez ügyben tudunk-e bármit is csinálni?

Egyébként köszönet nagykövet úrnak, hogy csinált egy nagyon pontos kimutatást. Nyilvánvaló, ebben fontos az, hogy 2017-ben még mindig az uniós átlag fölött volt a szegénység, és a gazdasági növekedés csökkent. Viszont, ha azt nézzük, ma minden negyedik ember szegény az Európai Unióban. Amikor csatlakoztunk, ez a szám 25-26 millió volt, most pedig százhuszonvalahánymillió, most túl azon, hogy azóta két tagállam csatlakozott, nyilvánvalóan ezt is hozzá kell tenni.

Viszont az, amiről Bana képviselőtársam is beszélt, ez valóban a grafikonon is nagyon pontosan látszik, mondhatni képileg is előttünk van, hogy továbbra is jelentősek a regionális különbségek. A közelmúltban több szakpolitikai kezdeményezés irányult a nagyvárosok fejlesztésére és a falvakban élő lakosság életminőségének a javítására. Nyilvánvaló, hogy mind a ketten tudják, hogy ez az „Okosfalvak” projekt, amit Szanyi Tibor képviselőtársunk kezdeményezett az Európai Parlamentben, pont egy olyan esélyt, lehetőséget adna éppen a falvaknak, a kistelepüléseknek a felzárkózásra, ami szerintem egy nagyon-nagyon jelentős előrelépést jelenthetne. Ez ügyben egyébként volt számos konferencia korábbi vezetőkkal, miniszterekkel, szakértőkkel. Tehát az a kérdés, hogy hogyan lehetne adott esetben ezt a projektet - most azonkívül, hogy társjelentéstevő ebben Szanyi Tibor - valamilyen formában talán a magyar know-how-val megerősítve megtalálni.

A másik: nyilvánvalóan az is egy rendkívül fontos dolog, hogy '16 óta javul az együttműködés. Én kíváncsi lennék arra, hogy hol vannak azok a területek, ahol nem, mert nyilván érdemes lenne erre külön figyelni. Az meg, hogy a foglalkoztatás tekintetében új történelmi csúcs van, ez mindenféleképpen rendkívül fontos. Ez ügyben milyen kilátások vannak a jövőt illetően? Egyébként nagyon köszönöm a tájékoztatást.

A legutolsó kérdés Tessely alelnök úrhoz kapcsolódva - én is próbáltam még egyszer végiglapozni -: ki az a kör, akikkel ilyenkor találkoznak, egyeztetnek? Mert ez is egy érdekes felvetés lenne. Mindenesetre köszönjük a nagyon tisztességes felkészülést tükröző mondanivalót.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Riz Gábor képviselő úré a szó.

RIZ GÁBOR (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Nagykövet Úr! Államtitkár Úr! Köszönöm a segítségüket, hogy megpróbálták bennünket rávezetni a helyes útra a sorok közötti igazság megtalálásában. Két területre szeretnék fókuszálni a hozzászólásomban. Az első alelnök úrnak a némi helyreigazítása. Tegnap együtt ültünk itt a bizottsági ülésen, amikor egy nagyon fontos adat hangzott el: miközben a Jobbik képviselőcsoportja folyamatosan hangoztatja a külföldön dolgozó magyarok létszámának magas arányát, elhangzott, hogy a franciáktól körülbelül hasonló nagyságrendben dolgoznak az angoloknál, és fordítva is, tehát ez egy természetes európai mozgás a munkaerőpiacon, mely éppen a nyitott Európára jellemző, hogy a határokon túl mozog a munkaerő, és több más olyan szolgáltatás, amely ebbe a körbe beletartozik.

A kérdésem a következő. Nagyon fontos információ az, hogy nagyjából a vége felé közeledünk egy gazdasági és egy pénzügyi ciklusnak úgy a világgazdaságban, mint az európai gazdaságban. A miniszterelnök úr az elmúlt időszakban Varga Mihály miniszter úrral közösen és külön-külön is elmondta, hogy kellő hangsúlyt fektet arra, hogy felkészüljön az ország erre az időszakra, amikor a nehezebb évek jönnek el. A kérdésem az, hogy az európai gazdasági integráció és a pénzpolitika tekintetében hogyan látja nagykövet úr az Európai Unió fölkészülését erre a nehezebb időszakra, és mennyiben koherens a magyar kormány törekvéseivel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Csöbör Kataliné a szó.

CSÖBÖR KATALIN (Fidesz): Én is köszönöm a lehetőséget, és én is megköszönöm a beszámolót. Alelnök úrra én is hadd reagáljak! Igen felborzolja újabban a kedélyeket a felszólalásával *(Bana Tibor: Sajnálom...)*, hiszen az előzőekben mindig az Európa-szkepticizmusukról számoltak be a Jobbik képviselői *(Bana Tibor közbeszól.)*, most pedig örömmel vesszük, hogy ilyen nagy változásoknak lehetünk a tanúi. Korábban mindig a hátrányos helyzetűek és a kisebbségek ellen beszéltek a különböző településeken *(Bana Tibor: Pócs János!)*, most pedig örömmel vesszük, hogy szívükön viselik az ő sorsukat, gondolok itt a cigányságra vagy például egyes társadalmi csoportokra, a nyugdíjasokra.

Azt mindannyian látjuk - és köszönjük is a beszámolóban -, hogy Magyarországon a gazdaság dinamikusabbá vált és fejlődik, ezt tapasztaljuk a mindennapos közlekedésünkben, az autópályákon is, ha statisztikákat nem olvasnánk. Ahogy hallottuk a bejelentésben, egyre több beruházásnak lehetünk a tanúi. Valóban így van, számos új beruházást jelenthetünk be. Én azt szeretném megkérdezni, hogy van-e esetleg olyan statisztika, hogy mennyire növeli vagy vonzza ez a magyar, a hazai

vállalkozásokat paralel. Vannak-e új, magyar tulajdonú vállalkozások, amelyek szintén így dinamizálják a gazdaságot? Van-e ilyen szám?

A másik pedig: a szegénység vagy ennek a számnak a csökkenése érdekében tett lépések nagyon fontosak, és én is tapasztalom az én választókerületemben - Észak-Magyarországról van szó -; Miskolc környékén látjuk, hogy segély helyett inkább munkát adunk az embereknek, egyre kevesebb embert találunk a közfoglalkoztatásba is, mert már el tudnak helyezkedni a piacon is. Esetleg van-e önöknek egy, erre a régióra szóló kimutatásuk? Azt szívesen venném a jövőben is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más kérdést nem látok. Tisztelt Nagykövet Úr! Államtitkár Úr! Először is szeretném megköszönni az önök munkáját, hiszen, akik régebbi tagok, van egyfajta visszatekintésük az Európai Bizottság és a magyar kormány együttműködését illetően. Éppen tavaly, visszaemlékszem, volt egy fontos szó, mely így hangzott két intézmény kapcsolatában: kooperáció. Nagyon fontos, hogy a magyar kormány és az Európai Bizottság szakértői megtalálták azt a közös hangot, különösen 2015 óta, ami végül is a szakmaiságot - idézőjelbe téve -, tehát a gazdasági előrejelzéseket leszámítva az ország gazdasági állapotának a reális felmérését eredményezték. Itt nem valamifajta rózsaszín köd festése történik.

Kezembem tartok egy kétoldalas dokumentumot, a címzett az Európai ügyek bizottsága, 2019. április. Végigolvassván, azt hiszem, hogy ezt a magyar kormány adta ide, vagy ha jól látom, akkor az Európai Bizottság képviselői készítették. Csak alelnöktársamnak mondom, hogy ezek tények, amit az Európai Bizottság letett az asztalra.

És itt, igenis még az ellenzékéből is lehet annak örülni, hogy kicsit előbbre jutottunk, nemcsak a kooperációban, hanem abban is, hogy a magyar gazdaság számait nem kérdőjelezzik meg, a minősítő intézetek is felminősítették. Tehát ez nem valamifajta rózsaszín kép festése, hanem a tények megállapítása.

Természetesen még messze vagyunk attól az állapottól, amit szeretnénk, de valahonnan indultunk 2010-ben, és 2018-ban megérkeztünk valahova. És ha ezeket a számokat, akár a fő munkaerő-piaci mutatókat, akár a szegénységi mutatókat nézzük és a többi, mindegyikben van növekedés, illetve pozitív csökkenés, ha úgy tetszik. És ezek tények.

És természetesen vannak problémák, amiket meg kell oldani, és úgy hiszem, hogy a magyar kormány mindig fogékony volt arra, hogy a Bizottság szakmai ajánlásait megfogadja, hiszen folyamatosan ezt láttuk az elmúlt években is, és ezt a fogadókészséget szeretném megköszönni államtitkár úrnak és a kezdeményezést nagykövet úrnak. Tehát ez mindenféleképpen egy pozitív irány.

És úgy hiszem, hogy egy dolgról kell még szót ejtenünk, ami nem hangzott el, és ez alapvetően befolyásolja nemcsak az Európai Unió gazdasági kitekintését, hanem Magyarországot is, ez a brexit. Tegnap a magyar kormányt, illetve nagykövet urat hallgattuk meg, és azok az előrejelzések, amiket főleg a gazdasági szakértők mondanak, nem rózsásak. És ez nemcsak az Egyesült Királyságot, hanem az egész Európai Uniót is érinti. Mi pedig ugyan fizikailag és mondjuk gazdaságilag is elég távol vagyunk az Egyesült Királyságtól, azonban mi egy gazdasági szövetség tagjai vagyunk az Európai Unióban, ha úgy tetszik, és fel vagyunk fűzve bizonyos nyugat-európai gazdaságokra, tehát áttételesen bizony bennünket is érinthet.

A kérdésem arra irányul, hogy milyen gazdasági hatásokat várhatunk a brexittől egyrészt az Európai Unió egészét tekintve, másrészt Magyarországot, illetve a visegrádi négyeket tekintve. Mert mint ahogy a brexittel kapcsolatban is a magyar parlament hozott egy határozatot arra az esetre, ha. Nem tudjuk, hogy mi lesz, és itt vagyunk az út végén, hogy lesz-e brexit vagy nem lesz brexit, és milyen brexit lesz. Teljes

bizonytalanság van, és ez leginkább a gazdasági mutatókban érződik majd az elkövetkezendő évtizedben.

Tisztelt Bizottság! Több kérdést nem látok. Visszaadom a szót államtitkár úrnak, illetve képviselővezető úrnak. Nem tudom, ki kezdi? Tessenek parancsolni!

Balogh László válasza

BALOGH LÁSZLÓ helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Köszönöm szépen. Viszonylag sok kérdést sikerült összegyűjteni. Először talán a foglalkoztatottságról, a közfoglalkoztatásról.

Én azt gondolom, hogy önmagukban a statisztikák nem színesek, tehát se nem rózsaszínek, se nem feketék és szürkék. Önmagában az a tény, előttem van egy statisztika, amelyik azt mutatja, hogy a részvételi arány, tehát a foglalkoztatás milyen ütemben nőtt 2010. első negyedéve és 2018. harmadik negyedéve között Európában és ezen belül Magyarországon, az sok mindent elárul, és azt gondolom, hogy erre, mindenfajta előjel nélkül, az ország minden állampolgára büszke lehet.

Az EU-ban az EU átlaga azt mutatja, hogy ez alatt a közel 8 éves periódus alatt az EU-ban 3,3 százalékkal nőtt a foglalkoztatás mint átlagos szám, Magyarországon majdnem 11 százalékkal, 10,9 százalékkal. Ennél jobban csak Máltán, ott 15 százalékkal nőtt a foglalkoztatás. Spanyolországban 0,6 százalékkal, Bulgáriában 6,8 százalékkal, de mondjuk Ausztriában 4 százalékkal, Olaszországban 2,9 százalékkal. Tehát még egyszer hangsúlyozom, a magyar foglalkoztatás növekedése 11 százalékos. Magyarország sereghajtó volt a foglalkoztatás tekintetében 2010-ben, ma a középmezőnyben van, a középmezőnynek is a felső szintjén, tehát ha európai szinten az abszolút számokat nézzük. Én azt gondolom, hogy ez egy nagyon komoly siker.

A közfoglalkoztatás tekintetében pedig, erre elég pontos statisztikai számok vannak, csak a nagyságrendeket akarom érzékeltetni, 850 ezer új munkahely teremtődött, jött létre 2010 óta. Ebből több mint 650 ezer a versenyszférában. Innentől kezdve a közfoglalkoztatás, ha emlékszünk, a csúcson volt, 280 ezer körül volt a közfoglalkoztatottak száma, ma kevesebb, mint 120 ezer. Ez azt is jelenti, hogy minden évben jelentős, 10 és 15-16 százalék közötti volt azoknak a tetten érhető átmeneteknek a száma, akik közfoglalkoztatásból közvetlenül a versenyszférába helyezkedtek el, de van egy sor olyan foglalkoztatott is, aki 10 évig előtte nem dolgozott, mert nem volt rá lehetősége, közfoglalkoztatottá vált. Lehet, hogy a közfoglalkoztatotti státuszt elhagyta, majd fél évvel vagy egy évvel később már képes volt arra, hogy a versenyszférában találjon munkát. Ezeknek a lekötése nem lehet személyre bontottan mindig egyértelmű, de igenis a közfoglalkoztatás abban biztos, hogy nagyon sokakat segített, hogy visszahozta őket, segítette őket visszahozni az inaktív státusból, mondhatni úgy, hogy a reménytelen inaktív státusból a munkához való viszonyulásukhoz, és ahhoz, hogy a későbbiek során, amikor a munkaerőkereslet megnőtt, el tudták magukat adni a versenypiacon is.

Ezeket az eredményeket nehéz tagadni, és örülök, hogy tulajdonképpen az egyik legérzékenyebb, leghátrányosabb területen is ezeknek az eredménye érzékelhető, ahogy képviselő asszony említette. Tehát azt gondolom, a foglalkoztatás kapcsán a külföldön foglalkoztatottak száma az európai módszertan szerint Franciaország esetében is, Németország esetében is, Spanyolország esetében is a foglalkoztatási statisztika részét képezi, tehát ők is foglalkoztatottak közé számítanak.

És ahogy szintén képviselő úr említette, Magyarország nagyon durván számítva nagyjából az európai átlagban van a tekintetben, hogy az aktív munkavállalóknak mekkora aránya az, amelyik külföldön, a szabad munkaerőáramlás keretei között, az Európai Unióban a belső piacon vállal munkát. Ez a szám arányát tekintve például a balti államokban, Romániában vagy éppen Lengyelországban sokkal-sokkal magasabb.

Tehát mi olyan 5-5,5 százalék körül mozgunk, de a spanyoloknál, a portugáloknál, Olaszországban is magasabb ez a szám, mint a magyar szám.

Én azt gondolom, hogy a gazdaságpolitikának valahol része kellett legyen, amikor mi az Európai Unióhoz csatlakoztunk, hogy a szabad munkaerőáramlás automatikusan, mint számos más tagállam esetében, azt jelenti, hogy ennek a munkaerőnek egy része külföldön fog szabadon munkát vállalni, különböző technikákkal és módon, de ez része a foglalkoztatásnak. Ők foglalkoztatottak európai értelemben is meg magyar értelemben is. Tehát én ezt nem keverném össze. Az egy más probléma, hogy milyen módon hiányoznak nekünk a magyar gazdaságban egyes szakmákból azok, akik külföldön vállaltak munkát. Ez egy teljesen másik probléma. De a szűkebb foglalkoztatási szempontból én azt gondolom, hogy ez egy pozitív fejlemény, és ezt a fajta egyéni döntést, ezt az egyéni szabadságot, hogy valaki ezt válassza, adott esetben néhány év után hazatér és itthon hasznosítja azt, amit külföldön tanult, nyelvtudást, magabiztosságot, üzleti megközelítést, munkavállalási morált és a többi, ez szerintem semmiképpen nem fekete és fehér, és egyáltalán nem negatív elem.

A következő, amiről még szó volt, növekedés és gyengülő exportteljesítmény, Gurmai képviselő asszony tette fel ezt a kérdést. Igen, a növekvő beruházási ráta és a növekvő beruházások az egyik oldalon, valamint a növekvő fogyasztás, ami egyébként a növekedést önmagában hajtja, azzal jár, hogy az import fokozatosan nő, és ezt pillanatnyilag az exportnövekedés nem tudja ellensúlyozni, és ennek a kormány tudatában van. Ami, azt gondolom, hogy fontos, hogy olyan termelő kapacitású beruházások zajlanak és vannak folyamatban, és reményeink szerint már ebben az évben, 2020-ban pedig még nagyobb arányban lépnek be, amelyek új exportkapacitásokat fognak jelenteni. Tehát gondolok itt a Mercedes második ütemére, gondolok itt a BMW-re, csak hogy a nagyon látványos dolgokat említsem, de nagyon sok kisebb, exportkapacitást bővítő beruházás van, és szerencsére ezeknek a beruházásoknak a nagyobbik része vagy jellemzően nagyobbik része technológia- és termelékenységnövelő beruházás lesz. Tehát azt már látjuk, hogy részben ezeknél a nagy autóipari vagy gépipari beruházásoknál is a robottechnika például jelentős szerepet kap, és nyilván akkumulátorgyár-beruházások folyamatban vannak az e-autózáshoz, és ezek tényleg jó irányba húzzák a gazdaságot. Azt gondoljuk, hogy ezek exportkapacitást fognak tudni növelni. Ezzel együtt ez egy kihívás, félreértés ne essék, ezt tudjuk, de vannak olyan elemek, amelyek abba az irányba hatnak, hogy ez kompenzálásra tud kerülni.

A fizetési mérleg egyensúlya, nyilván a külkereskedelmi mérleg egyensúlya abban a nagy makroegyensúlyi rendszerben természetesen számunkra is fontos, ugyanakkor az a fajta bizonytalanság, amely általában a világgazdaság, az Európai Unió piacának lelassulásával jár, és amit látunk, igen, ezek azok a kockázatok, amelyekre a kormány azt a fajta felkészülést elkezdte, bejelentette, hogy ha mégis a viharfelhők megjelennek, ez ne érje teljes mértékben felkészületlenül a magyar gazdaságot, és a brexit ebben a kontextusban egy ilyen kockázati tényező. S egyetértek elnök úrral abban, hogy ezt európai szinten, az Európai Unió szintjén muszáj nézni, mert azt gondolom - és erre vannak előzetes számítások -, hogy ha önmagában a brit piac megszűnik a belső piac vagy a vámunió részének lenni, az a közvetlen magyar exportérdekeket tekintve, mondjuk úgy, hogy elviselhető mértékű kiesést okoz. De sokkal nagyobb az a kockázat, amit nagyon nehéz kiszámítani és előre is látni, hogy azok az európai uniós fő piacaink - a német piac, a holland piac, az osztrák piac -, amelyek sokkal több szállal kötődnek a brit gazdasághoz, az ott bekövetkező, esetleges negatív hatások indirekt módon valóban a magyar gazdaságra hogyan hatnak.

De ebben, és azt gondolom, az egész brexit-tárgyalások során - azt kell mondjam, bár nem az én szűkebb kompetenciám - az a fajta egység és az a fajta

vezérszerep, amit az Európai Unió Bizottsága Barnier főtárgyaló úr vezetésével játszott, példamutató volt, és példamutató volt az, hogy a tagállamok ebben az ügyben tényleg zártak, egységesek voltak, és egységesen tudtak Nagy-Britanniával szemben tárgyalási pozíciókat kiépíteni. Meggyőződésem, hogy e tekintetben nem a tagállamok és nem a Bizottság - hogy mondjam? - hibája vagy mulasztása miatt állunk az előtt a nagyon bizonytalan helyzet előtt, amit a tegnapi éjszakai szavazás is mutat Nagy-Britanniában. E téren, azt kell mondjam, hogy minden erőfeszítés megtörtént, jól történt meg, egy jól előkészített, hogy úgy mondjam, szerződéstervezet állt rendelkezésre, amely egy olajozott, sima, nem problémamentes, de mégis kezelhető kiválását jelenthette volna Nagy-Britanniának. Remélem, hogy a feltételes módban még van némi remény, hogy ne teljesen legyen feltételes mód, de mindenesetre az esélyek nem túl biztatóak a tegnapi este után. Ez egy rövid kitérő volt, annál is inkább, mert nem az én szűkebb szakmám.

Szó volt a falvak, kistelepülések helyzetéről. Megint nem az én szűkebb kompetenciámba tartozik, csak a képviselő úr figyelmét föl szeretném hívni a „Magyar falu” programra, amely tekintetében a kormány egy nagyobb stratégiát készített elő, aminek pontosan az a lényege; talán a sajtóban is lehetett már az úgynevezett falusi CSOK-ról olvasni. Tehát igenis van egy olyan kormányzati szándék és akarat - és nemcsak akarat, hanem ehhez rendelt források is -, hogy részben a népességfogyás a falvakban egyéb eszközökkel szűnjön meg, vagy legalábbis a fogyás tempóját csökkentsük. Másrészt olyan életfeltételeket, életminőséget teremteni a kistelepüléseken is, amelyek csökkenthetik a fiatalok elvándorlását ezekről a településekről, ne adj’ isten, a város helyett a falusi élet előnyben részesítését célozhatják. Nem vagyok a téma szakértője, nem vagyok minden részlet birtokában, de igenis ez a probléma ismert, és igenis van olyan opció, van olyan stratégia előkészítés alatt, amely pontosan ezt célozza.

Oktatás. Lehet, hogy az oktatás kapcsán nem fogalmaztam egészen pontosan. Az oktatás a termelékenység, a versenyképesség hosszú távú növelésének része, és e tekintetben természetesen helye van erre való utalásoknak is az anyagban. Tehát ennyiben a gazdaságpolitika távlati céljait mindenképpen érinti, és ezt mi is fontosnak tartjuk. Talán azt kell mondjam, egy sor olyan oktatáspolitikai rész kérdés van benne, amely tényleg túlmutat a szűken vett gazdaságpolitikai elemen.

Arra, hogy a korai lemorzsolódás, iskolaelhagyás egy fontos probléma: megint nem tisztem az oktatáspolitikai részletkérdéseiről nyilatkozni, de annyi ismeretem van, hogy igen, az oktatáspolitikusokat, akiknek ez a feladata, az egyik kulcskérdés, ami foglalkoztatja, ennek elébe menni, ezt leállítani és lehetőség szerint javítani ezeket a mutatókat. Ez valóban szakmai aggodalomra is okot ad.

Nem szeretnék egyetlen fontos kérdést sem kihagyni. Vannak a nagyberuházások, a látványos és jól ismert, sajtóban is helyet kapó beruházások, sokszor külföldi részvétellel. Emellett a magyar beruházások hogy alakulnak? Mi azt látjuk, hogy ott, ahol nagy cégek beruháznak, azok a magyar vállalkozások, amelyek a beszállítói körbe be tudnak kerülni, és ez sokszor helyhez is kötött... Tehát egészen biztos vagyok abban - és ennek vannak már most is látható jelei -, hogy Debrecenben, ahol a BMW meg fog jelenni, vagy ott, ahol az akkumulátorgyártó üzem meg fog jelenni, az a fajta piacfelmérés, kapcsolatalakítás, hogy kik lehetnek azok a beszállítók, kis- és középvállalkozások, magyar vállalkozások, amelyek majd ott képesek lesznek ellátni ezt a nagyobb vállalatot, már megkezdődött ezek felmérése, adott esetben képzése, technológiai berendezésekkel való ellátása, tehát ez a folyamat zajlik. Tehát azt látjuk, hogy ahol ilyen nagyobb, látványos külföldi beruházás van, a mentén, fizikailag és regionálisan azon a környéken sokszor kis- és középvállalkozások tudnak hozzájárni, hozzákapcsolódni, ezzel az ő saját lehetőségeik is nőni tudnak.

S ne felejtsük el, hogy van egy sor olyan vállalkozás, amit nagyon nehéz statisztikailag így kimutatni, de fölmérések erre is vannak, ami most már a digitális technikáról szól, startupok, a startupból már komolyabb vállalkozássá fejlődött, nem helyhez kötött vállalkozások, de ahol kifejezetten a digitális információs technológia az, ami ezeket a cégeket, magyar vállalkozásokat nagyon szépen repíti akár a pénzügyi szektorba is, ahol a fintech megoldások egyre nagyobb számban jelentkeznek.

Én nagyon remélem, hogy semmi lényeges kérdést nem hagytam ki. A kisvállalkozások és magyar vállalkozások fejlődését, beruházásait mutatja egyébként a hitelfolyamatok alakulása, mert a vállalatközi hitelek, amit a bankok nyújtanak, a statisztikák szerint, bár nincs előttem most friss szám, de nagyon dinamikusán nőttek a tavalyi évben is, és azt várjuk, hogy ebben az évben is kifejezetten a vállalkozásoknak nyújtott vállalati hitelek, és nem forgóeszközhitel, hanem beruházási célú hitelek nőttek, amit döntően nem a külföldi tulajdonú vállalatok vesznek föl. Ezek is azt jelzik, hogy ezek a beruházások zajlanak.

Nem azért, hogy színesítsem a fekete-fehér statisztikákat, de az első két hónap ebben az évben szintén nagyon jól sikerült, tehát a gazdaság dinamizmusa azzal együtt, hogy erre az évre nyilvánvalóan, ahogy ez elhangzott, a ciklus csúcsán túllépünk, és valószínűleg az a fajta szám nyilván nem fog megisméltódni, de a 4 százalék körüli növekedés az első két hónap látható eredményei alapján erősen valószínűsíthető.

Én itt befejezném, és elnézést, hogy a kelleténél hosszabb voltam.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Igazán élveztük az államtitkár úr előadását. A nagykövet úr a szó.

Zupkó Gábor válasza

ZUPKÓ GÁBOR képviselővezető (Európai Bizottság Magyarországi Képvisellete): Köszönöm szépen. Én is köszönöm szépen a kérdéseket. Némelyik kérdés olyan alaposágú, hogy megérne egy külön bizottsági ülést, ezért elnézést kérek, hogy nem fogok mindegyikre kimerítő választ adni, esetleg jelzésértékű választ fogok rá adni. Először is azt szeretném nyugtázni örömmel, hogy az alapszerződés alapján a tagországok kormányzatai és az európai intézmények a kölcsönös tisztelet alapján lojális együttműködést folytatnak, ha bárkinek kétsége lett volna, ezen a területen ez megvalósul, és más területeken is ez terjedni fog. Ennek jeleként többször is félig tele töltöttem államtitkár úr poharát, és láthatóan félig tele volt, és nem félig üres. *(Derültség.)* Úgyhogy a gazdaságpolitikai koordinációban és a gazdasági kormányzásban már ez meg is valósult. Miről is szól ez a szemeszter? Ezt próbáltam a bevezetőben elmondani. Ez nem politikai anyag. Ha úgy volt érezhető, akkor az a mi hibánk, de ez alapvetően egy szakmai elemző anyag, és ezen szakmai elemző anyag természetesen rendkívül jól használható a gazdasági fellendülés idején is, de elsősorban az a célja, amilyen időszakban született: elkerülje, hogy az európai gazdaság olyan sérülékeny legyen egy gazdasági válság idején, mint volt 2008-2009-ben. Tehát azt is mondhatnám, hogy nem is biztos, hogy idénre készült vagy múlt évre készült, hanem egy, nem tudom, melyik időszakra készült. Az én gazdasági tanulmányaimban az volt, hogy a fellendülés után jön a visszaesés. Remélem, hogy ez nem így van, és mindig növekedni fog a gazdaság Magyarországon és Európában is, de a történelem azt mutatja, hogy ez nem így fog történni. Ezért azt szeretnénk mindannyian, és arról szól ez az egész folyamat és ez a munka, amit a tagországokkal együtt végzünk, hogy sokkal, de sokkal ellenállóbb legyen az európai gazdaság, és sokkal, de sokkal ellenállóbb legyen például a magyar gazdaság egy eljövendő válságidőszakban.

Erről szól egyébként a növekedési jelentésben is, amikor azt mondtam, hogy Magyarország kapott egy ajánlást, középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási

pályától való eltérés korrekciója érdekében, nem azért, mert eget rengető lenne az a hiány, hanem eltér attól, amit közösen terveztünk, hogy fokozatosan megszűnjön, eltűnjön az a hiány, tehát ehhez képest. Tehát mindannyian azt szeretnénk, hogy kiegyensúlyozott államháztartású tagországok szövetsége és közössége közelítse meg a következő válságot, amely reméljük sosem jön el, de sajnos el fog jönni, és eközben koordinált gazdaságpolitikát folytasson, és közösen tudjon egy globális versenyben versenyképes, hatékony gazdasággal megjelenni, amely globális gazdasági környezetben, jól látható, hogy csak egy félmilliárdos gazdasági közösség tud majd befolyásos, versenyképes maradni, amikor versenyez majd olyanokkal, mint az Egyesült Államok, Kína, Japán, India, és nem mondom a további feltörekvő gazdaságokat.

Egy olyan környezetben, amikor 2050-re az európai lakosság a világ lakosságának 4-5 százaléka lesz, még 1900-ban 25 százalék volt, és 2060-ban a közös gazdaságunk együttesen lesz a világon körülbelül a negyedik helyen. De a negyedik helyen befolyásos lesz, és egyetlen ország gazdasága sem lesz különb, még a német gazdaság sem, talán a 10-11. helyen önállóan kapaszkodhatna, hogy olyan hatékony, olyan befolyásos legyen, olyan technológiai fejlődésre legyen képes, ami versenyképes marad. Ezért egymásra vagyunk utalva, és szeretnénk, hogy ezt az egymásra utaltságot egy sokkal ütősebb államháztartási helyzet, egy sokkal hatékonyabb közös gazdaságpolitika jelenítse meg. Részben ezzel is próbálok válaszolni - azt hiszem, Riz képviselő úr vetette fel -, erről szól ez az egész folyamat, hogy közösen ezt tesszük együtt, hogy ellenállóbbak legyünk. Persze, emellett még az Európai Bizottságnak több olyan gazdasági fejlődést segítő programja is van, vannak a hagyományosak, azokról most külön nem beszélek, az elmaradott régiók felzárkóztatása, az agrárgazdaság támogatása mellett, az európai beruházási terv, amelyik hozzásegített sok nagy projektet és sok kisvállalkozást is ahhoz, hogy az elképzeléseiket megvalósítsák.

Az országjelentés tartalmával kapcsolatban igazából hangsúlyeltérések vannak köztünk. Egy-egy ilyen elemzés hangsúlyozottan nem politikai termék, ezért aztán a kockázatokra is kitér, amit a jó szándékú aggodalom jelez, hogy mely területeken vannak olyan, vagy teljesítményhiányok, vagy kockázatok, amiket érdemes jelezni, mert közép- vagy hosszú távon kedvezőtlenül hathat, esetleg nem pont most, de kedvezőtlenül hathat a gazdasági fejlődés potenciáljára, vagy a beruházási környezetre. Azt gondoljuk, hogy ebbe beletartozik a közszolgáltatások minősége és az intézményi stabilitás, és ennek az intézményi stabilitásnak a részeként volt egy, azt gondolom, hogy nagyjából 1-1,5 oldal ebben a 80 oldalas anyagban, ami az igazságszolgáltatáshoz kötődött.

A logikája annak, hogy a kohéziós politikát bátorodik megemlíteni egyes pontokban, vagy figyelembevételre érdemesnek tartja az anyag, az az, hogy amikor különböző területeket áttekintünk, ott megjelennek teljesítményhiányok, és azt gondoljuk, hogy lehet logikai kapcsolat aközött, hogy hol van teljesítményhiány, hol jelenik meg beruházásigény. Ez ebből következett. Hogy ez helyes vagy nem helyes, erről azt gondolom, hogy az európai intézmények demokratikus keretei között hasznos szakmai vitát fogunk folytatni.

Többen megkérdezték, hogy kikkel találkozik, és kik találkoznak. Az európai szemeszterfolyamatnak egy szakértői csoport a gazdája az Európai Bizottságon belül, amelyet részben a gazdaságpolitikáért felelős főigazgatóság, részben a főtitkárság koordinál, és minden szakmai főigazgatóságról van benne szakember azokon a területeken, amelyekkel egyébként az országjelentés foglalkozik, ami kiterjedhet a gazdaságpolitikai és a határos területek mindegyikére. És ők, vagy különböző felállásban, vagy néhányan közülük, találkoznak egy nagy-nagy szemeszterlátogatás részeként azokkal, akikről úgy gondolják, hogy hozzájárulhatnak az országjelentéshez

információkkal. Akiknek ezen találkozás révén vagy pedig a felhasznált anyagokból ezt valóban beépítették a hozzájárulásukkal, ők az egyébként teljesen nyilvános országjelentés irodalomjegyzékében szerepelnek. Tehát azok a szakemberek, kormányzati szervezetek hivatkozásra kerültek vagy az anyagon belül, vagy az irodalomjegyzékben, de azért egy kicsit hadd jellemezzem, hogy kik is!

A találkozók nagy többsége kormányzati szereplőkkel történik, tehát minisztériumokkal, és nyilvánvalón az EMMI-ben szinte minden államtitkárságot, és itt, Magyarországon a Pénzügyminisztérium a koordinálója, az államtitkár úr a koordinálója ennek, és nagyon sok minisztériumot végiglátogatnak. Ezen kívül ellátogatnak tudományos intézetekhez és különösképpen olyan szakértőkhöz, akik ezekhez a területekhez kapcsolódóan az elmúlt időszakban kutatásokat végeztek és tanulmányokat jelentettek meg, tehát nem 20 évvel ezelőtt, hanem az elmúlt 1-2 évben, van ehhez hozzájárulásuk. Arra energiája, erőforrása a Bizottságnak nincs, hogy önálló kutatásokat végezzen minden területen, ezért fel kívánja használni azokat az információkat, kutatásokat, szakmai anyagokat, amiket Magyarországon valaki más elvégzett, legyen az kormányzati vagy tudományos élet, vagy független szakértő. Ezeket az anyagokat használja fel, és ezt megpróbálja úgy, hogy kellően kiegyensúlyozott legyen, ezért többet is felhasznál, ha lehetséges. Ezért remélhetőleg az anyagból ki is derül, hogy mindkettőt ki lehet olvasni belőle, az előnyöket, a kockázatokat, a kritikusabb olvasatokat is.

Tehát ez így néz ki. Ezek a szereplők évről évre változhatnak, a téma jelentőségétől függően, újabb tanulmányok jelennek meg, újabb kutatások jelennek meg. Sőt, mikor egy kis forrást kapunk rá, akkor mi magunk is próbálunk kutatásokat végezni, maga a képviselő, olyan területeken, ahol hiányzó elemek vannak, és nyilvánvalóan akkor azok a kutatások nemcsak hogy nyilvánosak lesznek, hanem általában szakmai konferenciát is szervezünk róla, sokszor kormányzati szereplőkkel együtt, és természetesen nem kormányzati szereplőkkel is, és akkor azok is meghivatkozásra kerülnek majd a következő országjelentésben.

További kérdések, a brexit. A brexittel kapcsolatban - nyilvánvalóan a bizottság most ezzel foglalkozott -, attól függ, hogy ennek milyen hatása lesz az Unióra, hogy milyen kapcsolatban lesz az Unió az Egyesült Királysággal. Ezzel kapcsolatban az Uniónak nyilvánvalóan megvan a maga véleménye. Legjobban azt szeretne volna, hogyha marad a közösségben, és ennél kevésbé jobban azt szeretne volna, hogyha van egy rendezett kilépés, és utána egy megfelelő időszak, egy átmeneti időszak után élő szóban megtárgyaljuk a kölcsönös előnyök mentén, hogy hogyan működünk együtt. Ebben a pillanatban úgy látjuk, hogy partnerünk, az Egyesült Királyság nem tudta még eldönteni, hogy hogyan szeretne velünk együttműködni, ezért nagyon nehezen tudom megmondani, hogy mi lesz annak a hatása, amit még nem tudunk, az együttműködésre.

Mi tudjuk, hogy hogyan szeretnénk, még lenne is rá két év vagy még több idő, hogy megtárgyaljuk, és az alatt ki is tudnánk számolni. Tegnap - jegyzőkönyvön kívül nem lehet semmit mondani, nem baj, de kilépek a szerepemből - láttuk a szavazásokat, a vámunióknak már majdnem többsége volt, de azért még annak sem. Egész más a helyzet, ha van egy hard brexit, tehát egy megállapodás nélküli, mint ha egy átmeneti időszak után létrejön egy vámunió. Egész más a hatása a gazdaságra. Tehát most éppen nem tudom, hogy mire kellene ezt kiszámolni.

A szándékunk az volt, hogy legyen egy rendezett kilépés, a gazdasági típusú együttműködés még egy ideig, két évig vagy kicsit tovább is úgy legyen, mint most, utána pedig egy mély gazdasági, kereskedelmi együttműködés alakuljon ki, ami olyan jó nem lesz, mint ha tagok lennének, de majdnem olyan jó, nyilván kicsit azért kevésbé.

Ezért nehéz megmondani, hogy mi lesz a hatása, hiszen nem tudjuk, hogy a mostanihoz képest mivel számoljunk.

Több elemzés készült rá, mindegyik azt mondta, hogy Magyarországra mérsékelt a hatása, de a lehetséges begyűrűző hatást államtitkár úr is említette. De annak most itt nincs ideje és helye, hogy a különböző opcióktól függően melyiknek milyen lenne a hatása, mert még ma is előttünk van öt-hat féle opció, ami elméletileg lehetséges, és mindegyiknek más hatása lenne. Úgyhogy mi reménykedünk a töretlen optimizmusunkban és a brit elit bölcsességében a következő időszakban. Reméljük, hogy sikerül mégiscsak rendezett formában ezt a kapcsolatot továbbvinni.

Nagyon sok kérdés volt még, ami részletes választ érdemelne. Azt gondolom, szintén egy külön prezentációt, felkészülést érdemelne Csöbör képviselő asszony kérdése, hogy az egységes piacon belül milyen sikeresen tudnak működni magyar cégek. Én ebből most nem készültem, de azért jól látjuk, hogy a legnagyobb magyar energiacég és a legnagyobb magyar bank kitűnően kihasználja az egységes piacon rejlő lehetőséget a bővüléséhez, és nagyon sok olyan startup van, amely jól tud érvényesülni, és a startupok listáján is előkelő helyen szerepel. (*Horváth István távozik az ülésről.*) Mindannyiunk érdeke, azt gondolom, hogy jól hasznosuljon Magyarországon az egységes piaci tagság. Azért is fontos egyébként például majd a kohéziós alapok jó felhasználása, hiszen az Európai Unió és az egységes piac akkor tud versenyképes lenni, ha minden régiója versenyképes, akik most még nem érik el az átlagot, ők is, oda is el kell jutni ennek a támogatásnak. Nagyon fontos, amit említettünk, államtitkár úr is említette, egyfajta versenyképességi fordulat, a termelékenység növelése, hogy a jelenleg egyébként döntően gyártási jellegű kapacitások mellett más, magasabb hozzáadott értéket adó befektetések is idekerüljenek, ahhoz felkészítsük az oktatási rendszerünket, hogy oda hatékony és jól felkészült szakembereket tudjon biztosítani, ennek megfelelően ők itthon találják meg a számításukat.

Úgyhogy azt gondolom, hogy az országjelentésnek ez az új fejezete ehhez próbál hozzájárulni, emellett pedig - részletekbe nem belemenve, nem ismételve -, hogy hogyan készül az Unió az esetleg kicsit ködösebb időszakra; pontosan ez a folyamat az, amivel próbál felkészülni, jobban koordinálni egymás gazdaságpolitikáját, megerősíteni emellett az eurózónát, az euróövezetet, az európai bankrendszert - ezek külön-külön akciók -, de a mai napirend témája, az országjelentés is erről szól, a szemeszterfolyamat, a gazdasági koordináció, ami erősebbé, hatékonyabbá és ütésállóbbá teszi az európai gazdaságot. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük szépen nagykövet úrnak és államtitkár úrnak a részletes beszámolót és a kérdésekre adott válaszokat. Szeretnék gratulálni önöknek, hiszen az eléggé hosszúra nyúlt ülésünkön szerintem mindenki megfelelő információt kapott. Köszönjük szépen. Akár ellenzéki, akár kormánypárti képviselők vagy tudomásul véve, vagy kevésbé, de mégiscsak egy jelentős előrelépést tettünk egyrészt gazdaságpolitikai vonatkozásban a kormány és a Bizottság együttműködésében, másrészt pedig a számok azok számok.

Én nagyon örülök annak, hogy most ez az utolsó bizottsági ülésünk, és jön a kampány, mert amit Bana képviselőtársam elmondott, az a kampány témája. Ez egy szaktanácsadó bizottság. Mindenki saját magát minősíti azzal, amit elmond; ezt nem most mondom először. Ez egy szaktanácsadó bizottság, itt az adott témáról szoktunk volt tárgyalni, ami le van írva mint napirendi pont.

Én arra kérem képviselőtársaimat, próbáljuk meg erre a szakmaiságra - idézőjelbe téve szakmaiságra - tenni a hangsúlyt, hogy előrébb menjünk, akár negatív, akár pozitív véleményeket fogalmazva meg, de így tudunk előremenni, és így hasznos

az, amit elmondunk, esetleg kormányzati vagy bizottsági szervek is elolvassák, hiszen mi, képviselők természetesen szabadon beszélhetünk, de van a mi beszélgetésünknek is egy észszerű határa. Én arra kérek mindenkit, hogy ezt fogadja meg. Ez egy régi-régi hagyománya a bizottságunknak. Én is voltam több éven keresztül ellenzéki alelnöke és tagja ennek a bizottságnak, megfértünk egymással, és mégiscsak előbbre ment például 2002 és 2010 között az Unió és Magyarország kapcsolata.

Remélem, hogy a kampányban mindenki sikeresen részt vesz.

Valószínűleg május végén fogunk bizottsági ülést tartani, lehet, hogy ez átcsúszik júniusra.

Az ülés berekesztése

Én kívánok mindenkinek jó pihenést a kampány ideje alatt is, ha a következő ülésünkig nem találkozunk. Köszönöm a megjelenést. Az ülést bezárom. Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 17 perc)

Dr. Hörsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Nánásiné Czapári Judit